

Wg. 40.

DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA
DE
DIFFERENTIA ²⁹
INTER
CAMBII CESSIONEM
ET INDOSSATIONEM

QVAM
AVCTORITATE ET CONSENSV
ILLVSTRIS IVRECONSVLTORVM ORDINIS
IN
ACADEMIA GEORGIA AVGVSTA
PRO
SVMMIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS
RITE OBTINENDIS

DIE XX. SEPTEMBRIS MDCCC
PVBLICE DEFENDET
IOAN. PETR. HIERON. HOCH
MOENO · FRANCOFVRTANVS.

GOTTINGAE
TYPIS HENRICI DIETERICH.

hac iuris parte, mihiq̄ue pie colendum, precibus adii, vt ex dubitatione mea me expediret. Ex compluribus quae mihi pro humanitate sua suppeditaui thematibus illud, cuius titulum fons dissertationis designat, mihi inprimis adrisit.

Boni consulas, L. B., de his, quae praestiti. Ipsemet non ignoro, multa adhuc in hoc specimine esse desideranda, multa forsitan omissa, multa nimis breuiter, multa minus recte atque concinne dicta, quae autem amplo rei ipsius ambitui et arctis temporis limitibus tribuas quaeso. Ceterum aliquando, si otium mihi suppetit, hanc scriptiunculam limae subiiciam et totam denuo tractabo.

Vale, mihiq̄ue faue!

CON-

CONSPECTVS.

Introitus §. 1.

CAPVT I.

Generalia quaedam de cambio eiusque cessione.

Et quidem

De cambio, quid nobis significet? §. 2.

De eius cessione §. 3.

Quotuplex haec sit §. 4.

Indossamenta olim prohibita fuisse §. 5.

Quatenus hodie valeant §. 6.

De indossamento in procura §. 7.

A 3

CAPVT II.

CAPVT II.

De cambii cessionis et indossamenti differentia.

- A) Ratione formae §. 8.
- B) Ratione iuris et obligationis §. 9.
 - a) Cedentis et indossantis §. 10 - 13.
 - b) Possessoris instrumenti §. 14 - 20.
 - c) Trassati §. 21 et 22.

INTROL-

§. 1.

Introitus.

Rem cambialem maximam vtilitatem proferre mercaturae, nemo dubitabit, qui animo secum reputat, negotia citius, tutius, maiori facilitate et minoribus expensis per cambia a mercatoribus tractari posse, quam si in quolibet negotio pecunia numerata illis adhibenda esset. Quo de commodo, quod in mercatura per cambia gignitur, fusius loquendi cum hic minime sit locus, resque ab aliis a) iam satis demonstrata, ad quos te B. L. tua pace remitto, paucis tantum memorabo, hunc vsum, quem literae cambiales praestant, magnopere adhuc augeri, quod cedi possunt aliis. Placuit vero mercatoribus novam speciem cessionis introducere in cambiis, quae breuior est et aptior ad

florem mercaturae augendam quam illa, ex iure romano cognita. Nihilominus tamen et hodie cambii cessio secundum iuris romani formam facta occurrere potest. Quibus in rebus autem nunc differat cambii cessio secundum ius romanum, ab illa, quae secundum ius cambiiale facta est, exponere nobis in animo esse, thema dissertationis indicat. Quod ut rite fieri possit, generalia quaedam praemit- tenda putauimus, ad quae ipsa nunc transimus.

a) SCACCIA *de Commerc. et Cambio* §. 2. q. 7. P. I. n. 96.
IOANN. GUALTHER *Diss. de Cambiis* P. I. Lit. G. et alii
ab hisce super hac materia allegati auctores.

CAPVT I.

CAPVT I.

GENERALIA QVAEDAM DE CAMBIO,
EIVSQUE CESSIONE.

§. 2.

Cambium, quid nobis significet?

Inutile foret, dum differentias inter cessionem cambialem et romanam demonstrare nobis proposuimus, magna sollicitudine de vocis *cambii* origine disquirere, plures eius significationes enumerare et cambiorum diuisiones prolixè recitare. De his enim fere vbiq̃ in scriptis, vbi agitur de cambiis iuribusque circa illa obtinentibus, multa inuenies B. L. inprimis apud DU CANGE *a)*, GROLLMANN *b)* et ill. DE MARTENS *c)*. Nobis sufficiat breuissimis dicere, quo in sensu hic vocem *cambium* sumimus.

Cambium igitur hoc loco idem denotat ac *literae cambiales*, quae sunt instrumentum gua-

rentigiato vocem cambium continens, conditum super negotium initum inter partes d), actionem produens.

Differunt tamen in eo literae cambiales ab instrumento guarentigato, quod in illis verbum *cambium*, Wechsel, adhiberi necesse est e), si processus cambialis ex illis fundari debet, qui in hoc discrepat a processu executivo ordinario, quod citius res in illo pertractatur, executioque fit primum in personam deinde in bona debitoris, quod secus in instrumentis guarentigatis, ex quibus quidem statim apparet quis debeat, quid, quale, quantum, cur, ubi et quando debeat? sed super tali instrumento processus executivus ordinarius tantum moveri potest.

a) DU CANGE verbo *cambire*; *cambium*.

b) GROLLMANN *Diss. de cessione literar. camb.* Cap. I. §. IV. in BESEKE *thesaur. iur. camb.* p. 407. ibique alleg.

c) ILLUST. GEORG. FRIED. VON MARTENS *Grundriss des Handelsrechts insbesondere des Wechsel- und Seerechts.* Gött. 1798. §. 76. 73. 74.

d) Oc-

d) Occurrunt in cambiis propriis regulariter duae personae, sc. literas dans s. debitor et accipiens s. creditor, in cambiis impropriis s. trassatis vero, tres sc. *trassans* qui literas cambiales dat, *remittens* qui illas accipit et *trassatus*, qui illas solvere debet. Plura de his et eorum nominatione vide apud CARPZOV *Diss. de Cambiis* §. 30 sqq. in BESEKE *thesaur.* p. 118.

e) Sunt quidem DD. qui dissentiunt, et secundum nonnullas Ord. Camb. non requiritur necessario vox *cambium* ad fundandum processum cambiale: nos quidem secuti sumus sententiam recentiorum DD. vid. illustr. DE MARTENS c. l. §. 71. not. c. Illustr. RUNDE *Grundsätze des gemeinen deutschen Privatrechts* §. 224.

§. 3.

Cessio, quid sit?

Cessio est translatio iuris in alterum, ita ut cessum hic habeat proprium. In regula quodlibet ius in alterum cedi potest. Ad iura cessibilia nomina numerantur a), et sic quae nomina ex cambiis descendunt.

a) L. 17. D. de hered. vel act. vendita. *Nomina — et emere et vendere solemus: ea enim res est, quae emi et venire potest.*

Occurrunt in cessione tres personae, nempe *cedens* qui ius quoddam s. nomen in alium transfert, *cessionarius*, in quem transfertur, et *cessus*, qui prioris debitor fuit, per cessionem autem posterioris debitor factus est.

§. 4.

§. 4.

Quotuplex sit?

Cambia cedi posse, in § antec. audiimus, nunc quotuplex esse potest cessio cambiorum, videndum.

Fit autem *vel* secundum requisita iuris romani, et haec est vera *cessio communis*, *vel* secundum ius cambiale, quae sub nomine *indossatio*, *indossamentum* venit, et cambiis propria est. Haec iterum dispesci poterit in *perfectam* — quae omnia requisita iuris cambialis habet — et *imperfectam* — quae requisitis illis caret. Vocant posteriorem *indossationem in bianco* s. *in blancum*, de qua vid. §. 6.

Not. 1) In cessione cambii secundum ius cambiale facta cedens vocatur *indossans*, cessionarius *indossatarius* et cessus *indossatus*.

2) Diuidunt quoque *indossamentum* in *primum* et *ulterius* quando sc. multiplicatur, quod vulgo *giriren* dicunt. HÖCKNER *de litter. camb. indossam.* c. II. §. III. in BESEKE *thes.* p. 380. Differt itaque *cambium indossatum a girato* (vom *giriren*), quod illud semel, hoc vero pluries secundum ius cambiale cessum sit. Sunt tamen Ord. Camb. quae vocibus *giriren* et *indossiren* promiscue vtuntur, teste HÖCKNERO c. I. c. I. §. IV.

3) Sunt

3) Sunt deinde qui *indossationem* s. cessionem cambiis propriam (et quidem perfectam) diuidunt in *indossationem per modum cessionis* et in *procurra*, sed minus recte vti mihi videtur, cum *indossamentum* in procura verum mandatum, non autem cessionem contineat. Quam ob causam, et cum in hoc § species cessionum enumerare volui, *indossamenta* quae fiunt in procura haud enume-raui, sed de his paulo inferius pauca dicam.

§. 5.

Indossatio olim non vbique permissa fuit.

Cum per *indossationes* haud raro acciderit, vt magna confusio exinde oriretur, fuerunt nonnullae ciuitates, quae illas plane interdixerunt a). Quoniam vero *indossationes* commerciis quoque maximum praestant vsum, et hic certe multo grauior est quam incommoda, quae ex illis oriri possunt, fere vbique *indossationes* antea interdictae postea admissae sunt, eo tamen discrimine, quod in nonnullis Ord. Camb. praescriptus sit numerus *indossamentorum* b), in aliis vero irrestrictus c).

a) e. g. Lipsiae, vbi §. 8. Ord. Camb. cautum erat: *Es mögen inskünftige in keine Weise girirte oder überwiesene Wechselbriefe acceptirt werden, die Confusiones und*

und Unordnungen so sich dadurch begeben möchten zu
verhüten. Ist derowegen verordnet, daß kein einge-
schriebener Handelsmann verbunden seyn wird, dieselbige
zu bezahlen, wie sie denn auch nicht sollen noch können
eingefordert werden, sondern es bleiben dergleichen Briefe
gänzlich verboten. — Quam prohibitionem etiam olim
Francofurti per speciale edictum de Anno 1620 et 1635
obtinuisse, refert HERDIGER im gründlichen Verstand
zum Wechselrecht p. 130. quod etiam apparet ex §. X.
nouae Ord. Camb. Francof. de Anno 1739 verbis: die
girirten und transportirten oder indossirten Wechsel-
briefe — sollen aus gewissen Ursachen nicht ferner
verboten (seyn), sondern angenommen werden.

b) e. gr. in Ord. Camb. Winar. §. 8. Und weil durch die
mehr als einmal indossirte — Wechselbriefe — oft
Unterschleife und Unrichtigkeit vorgehet; als sollen dar-
gleichen nicht zulässig seyn.

c) e. gr. in Ord. Camb. Francof. c. I.

§. 6.

Indossationes quatenus hodie valeant?

Hodie sine vlla dubitatione regulam con-
stituere possumus de valore indossationum:
Omnis cambii a) indossamentum verum rite
confectum valet et profert actionem et obliga-
tionem cambialem.

Rite

Rite (§. 9.) tale indossamentum confectum esse debere diximus i.e. ita, vt requisita indossamenti iuris cambialis communis vel particularis habeat.

Ad indossamenta non rite confecta illud merito referre possumus, quod *imperfectum* seu *in blancum*, *in bianco* §. 4. diximus. Est sc. tale vbi indossans nil nisi nomen suum adposuit, reliquitque aliquod spatium cui indossamentum aliquando inseri debet.

Secundum ius commune cambiale tale indossamentum *in bianco* ex analogia chartarum blancarum diiudicandum erit. Quae cum ad legitimationem haud sufficiant *b)* sed impletae esse debeant, idem dicendum est de indossamento *in bianco*.

Inueniuntur vero leges particulares, quae hanc speciem indossationis propter maxima incommoda *c)* reuera exinde saepe oriunda partim plane non *d)*, partim vero sub quadam modificatione *e)*, admittunt *f)*. Quapropter de illa nil amplius dicam.

a) Etiamsi cambium verbum *Ordre* haud contineat. Ill.
DE MARTENS c. l. §. 82. not. c. Sunt tamen *Ord. Camb.*
vocem

vocem *Ordre* in cambiis, si illa indossare volumus, requirentes, e. gr. Ord. Camb. Hamb.

b) STRYK *introduc. ad prax. forens. C. X. §. 10.*

c) RICCIUS *Exercitat. in uniuersum ius camb. Exerc. VI. Sect. V. §. 9.*

d) e. gr. in Ord. Camb. Winar. §. 8. vbi cautum: Und weil — nicht minder durch die Indossamente in bianco oft Unterschleife und Unrichtigkeit vorgehet; als sollen dergleichen nicht zulässig seyn.

e) v. c. in Ord. Camb. Francof. §. XL. Und obschon auch sonst ein Wechselbrief, so ohne Endossement oder erhaltene Cession präsentirt wird, acceptirt werden muß, so ist doch der Trassat oder Acceptant, wann solcher Brief bey der Verfallzeit und Forderung der Bezahlung annoch mit keinem ausgefüllten Endossement versehen ist, noch der Inhaber sich sonsten dazu gebührend legitimiret, bis zu dergestaltiger Indossirung oder beschehenen Legitimation, die Zahlung zu thun nicht schuldig; jedoch sollen bey verflossenen Respect-Tagen die Gelder entweder deponiret, oder gegen genugsame Caution ausgefolget, in Ermangelung dessen aber der Wechsel protestirt werden, widrigenfalls, und da der Protest nicht erfolget und Schaden entsteht, der Präsentant den Regress an den Aufsteller verlieret.

f) Nihilominus mercatores haec indossamenta in blankum tum propter commoditatem, tum propter vsum ex illis profluentem *) hodie exercent **).

*) RICCIUS c. 1. §. 5.

***) III. DE MARTENS c. 1. §. 82. ibique allegati.

§. 7.

Indossamentum in procura, quid?

Indossamentum in procura s. in vim mandati cessionem haud continet, sed nil nisi mandatum ab indossante indossatario datum, vt pecuniam a trassato sibi soluendam curet et acceptam indossanti restituat, vel alio praescripto modo mandatum exequatur.

Indossans in hoc indossamento verus mandans, indossatarius vero mandatarius est, et indossamenti nomine hoc mandatum venit propter formam cessioni cambiali s. indossamento vero similem a).

Quapropter, cum neququam de differentiis inter cessionem et mandatum disserere constitui, sed de discrimine, quod inter cessionem cambii communem et eius indossamentum verum obtinet; illud indossamentum in procura, vulgo sic dictum, silentio praetero. Progreſſior itaque ad differentias ipsas cessionis et indossamenti cambii.

a) Plura de indossamento cambii in procura vid. apud Riccium Exerc. VI. Sect. III.

CAPVT II.

DE

CAMBII CESSIONIS ET INDOSSAMENTI
DIFFERENTIA.

§. 8.

A) *Ratione formae.*

Cessio cambii a) fieri potest et solet:

- 1) *Vel extra cambium* in separato instrumento, in quo titulus cessionis et quantum cessionarius dederit pro nomine cesso expressum est.
- 2) *Vel etiam in cambio ipso*, quo casu autem requiritur, vt verbis expressis dicatur, communem cessionem factam esse *b)*, et in hoc eadem iura, eadem obligationes veniunt quae in priori.

Indossamentum cambii vero regulariter in cambio ipso adscribi debet secundum formulam solitam *c)*, et quidem *vel* immediate sub cambio ipso in facie aduersa cambii *d)*, *vel*, quod plerumque fit, in eius facie auersa seu *dorso*, vnde quo-

quoque nomen *indossamentum* e). Tanquam exceptio considerari debet, si ex iure particulari certo casu *indossamentum* non in cambio ipso scribere permittitur f).

a) Sub vocibus *cessio cambii, cedens, cessionarius, cessus*, evidentiæ causa semper intelligo *cessionem* secundum ius commune romanum factam. Alii enim hisce terminis interdum de cessione cambiali utuntur.

b) e. g. Ich *cedire* an Herrn C. etc.

c) v. c. Für mich an die *Ordre* Herrn Christ. Cramer. Valuta*) empfangen (in Rechnung den Werth etc.) Göttingen den 9. September 1800.

CARL HEID.

*) Valuta, indossarii nomen, dies, annus, locus et indossantis subscriptio propria manu facienda regulariter non omitti debent. Illustr. DE MARTENS c. l. §. 82.

d) HOECKNER c. l. Cap. III. §. 2 et 7.

Allgem. Preussisches Landrecht. Th. II. Tit. VIII. §. 811. vbi dicitur: das Indossament muss auf dem Wechsel selbst verzeichnet werden.

e) HOECKNER c. l.

f) *Preussisches Landrecht c. l. §. 812. Ist jedoch bey langen auf entfernte Plätze gezogenen Wechseln, wegen Mangel des Raumes die Fortsetzung des Indossaments auf dem Wechsel selbst nicht möglich: so kann dieselbe auf einem eingeklebten Blatte gültig geschehen — §. 813. Außer diesem Fall hat die nicht auf dem Wechsel selbst geschehene Uebertragung desselben, nur die Wirkung einer Cession.*

B 2

§. 9.

§. 9.

B) *Ratione iuris et obligationis.*

Ratione iuris et obligationis inter cessionem et indossationem cambii hoc est discrimen, quod illa plane ex iure communi romano, haec vero ex iure cambiali diiudicanda est.

Cedere cambium itaque quilibet poterit, qui in genere rerum suarum liberam dispositionem habet, nec specialiter prohibitus est a). Indossationem vero is tantum recte suscipit, qui secundum ius cambiale teneri et obligari potest b).

a) Riccius Exercit. VI. Sect. II. §. 6.

b) Quinam hac facultate gaudeant, nec ne, vid. apud ill. DE MARTENS c. l. §. 65 sqq.

§. 10.

a) *Cedentis et indossantis.*

Cedentis et indossantis iura et obligationes in eo differunt:

1) quod priori, cessione facta, competit adhuc ius solutionem exigendi a cesso a) et transigendi de nomine, nisi a) cessionario iam partem soluerit vel solutionem promiserit cessus, b) a cessionario denunciata fuerit cessio debitori cesso b). — Vtrum quoque idem valeat, si aliunde debitor cessus certior factus

factus est de cessione, disputant DD. c) Posteriori vero illud ius non competit, cum per indossationem cambii possessionem amittat, et possessor cambii solus solutionem petere possit.

c) Alii fundamentum huius iuris, dominium s. actiones directas, quae post cessionem adhuc penes cedentem manent, esse dicunt, propter l. 3. C. de novationibus. Aliud fundamentum proferunt alii e. gr. LEYSER in med. ad Pand. spec. CIC. med. VI. VII. cuius ipsissima verba libeat huc transferre: „Subtile et fictum dominium cedentis vera ratio esse nequit. Illud enim per hoc, quod certior redditus debitor de cessione, non tollitur; atque tamen debitor certior redditus solvere et transigere nequit. Genuina ergo ratio est, vel, vt Ludouici in Doctrina Pand. lib. 18. tit. 4. §. 9. existimat, bona fides debitoris cessi, qui in ignorantia facti alieni constitutus merito excusatur; vel culpa cessionarii cui imputandum est, quod cessionem factam debitori non denunciauit.“ Quod etiam mihi placet.

b) l. 3. C. de nouat.

c) BRUNEMANN *De cess. act.* Cap. V. n. 21 sq.

§. 11.

Porro in eo discrepant

a) quod cedens obligatus est cessionario instrumentum cessionis validum exhibere a) vel veram cessionem vulgarem factam esse, in cambio scribere. Non aequè indossans, qui indossationem in cambio ipso adnotare debet. (§. 8.)

a) HOECKNER c. l. Cap. II. §. I.

factus est de cessionario §. 12.

3) Quod cedens tenetur cessionario pro veritate, minime vero pro bonitate nominis, i. e. tale nomen s. cambium cedere tenetur, quod a debitore pro liquido agnoscitur, sed pro facultate eius soluendi haud tenetur a). Indossans contra tenetur tam pro veritate et liquiditate, quam pro bonitate nominis b).

a) L. 4. D. de hered. vel act. vendita: Si nomen sit dir- tractum, Celsus, scribit, locupletem esse debitorem non debere praestare: debitorem autem esse praestare nisi aliud convenit. adde l. 7. §. 25. ibidem.

b) HOECKNER c. l. Titius in iure privato. Lib. X. Cap. V. §. 51.

§. 13.

4) Vltimum denique discrimen intuitu cedentis et indossantis hoc est, quod cedens trans- ferre nequit cambium a) in potentio- rem, quia cessi conditio deterior reddi non de- bet a), b) in tutorem vel curatorem contra pupillum seu minorem b). c) Iudaeus ces- sionem in christianum contra christianum facere prohibitus est c). Indossans vero cui- libet sine discrimine cambium indossare pot- est d), cum exceptio doli, quae in conti- nenti probari nequit, in processu cambiali non valeat e).

a) L. 1.

- a) L. 1. C. ne liceat potentioribus etc. l. 2. eodem: Si cuiuscunque modi actiones ad potentiorum fuerint delatae personas, debiti creditores iactura mulcentur. STARK de potentiore cessionario.
- b) Supponitur vero minor qui ius habet mercaturam faciendi, vel qui consensu curatoris s. tutoris secundum ius cambiale se obligavit. Nam regulariter neque pupilli neque minores soli obligationem cambialem in se suscipere possunt, cum priores personam, posteriores bona sua sine aliorum consensu haud obligare possint.
- c) Rec. Imp. de Anno 1551. §. 79. vid. tamen HELFELD iurisprud. for. §. 1022. not. t.
- d) III. DE MARTENS c. l. §. 82.
- e) ENGAU, elem. iur. germ. Lib. III. Tit. XVIII. §. CXXI.

§. 14.

b) Possessoris instrumenti s. cessionarii et indossatarii.

Inter cessionarium et indossatarium sequentes differentias constituere possumus:

- 1) Cessionarius regressum habet tantum aduersus suum cedentem si nomen cessum illiquidum est, minime vero contra illum, a quo cedens ius suum derivat a). Indossatario vero propter non acceptationem cambii, cum hanc ob causam protestationem rite fecerit et remisit, electio competit, vtrum regressum sumere velit contra suum indossantem an contra vnum priorum indossantium b),

vel contra trassautem ipsum, et, tempore solutionis nondum elapso, a quolibet simul cautionem de solutione cambii vel nouum cambium de eadem summa, eodem tempore et loco soluendum, exigere potest c). Electio indossatario hac de causa competit, quia in cambio antecedens semper tenetur subsequenti et vltimato trassans. Cum hic vero postremus tenetur tam intuitu cambii ipsius quam expensarum et damni, nil interesse potest posterioribus indossantibus, quos et quot indossatarius presentans, etiamsi omnes indossantes, transiliat et actionem aduersus trassantem instituat. Nam certe et prioribus indossantibus et trassanti ipsi, ratione vsurarum et impensarum, quae per id minuuntur, haec indossatarii facultas commodum praebet, nec minus huic ipsi, quamuis quoque hoc incommodo laboret, quod aduersus girantem, quem transiliit, regressum porro sumere nequit d), nisi expresse illum sibi reseruauerit.

e) L. 29. D. de euict.: *Si rem, quam mihi alienam venderas, a domino redemerim, falsum esse quod Nerua respondisset, posse te a mo pretium consequi ex vendito agentem, quasi habere mihi rem liceret, Celsus filius aiebat: quia nec bonae fidei conueniret et ego ex alia causa rem habere.*

f) Nisi adsit qui indossauit ita, ut regressus contra illum locum habere nequeat, quod solent mercatores exprimere

mere verbis: *ohne mein Obligo, Praejudiz*, aduersus quem regressum non habet. III. DE MARTENS c. I. §. 102. not. a. et Ord. Camb. Francof. §. XXVIII.

e) Tunc vero indossans siue trassans eligit.

d) Iam in iure romano hoc obtinet, secundum L. 52. §. vlt. D. de euict.: *Si plures mihi in solidum pro euictione teneantur, deinde post euictionem cum uno fuero, expertus: si agam cum ceteris, exceptione me esse repellendum, Labeo ait* — Clarius id praescriptum legimus in Ordinationibus Cambialibus e. g. in O. C. Francof. §. XXVIII seq.

e) PHOONSEN in *Amsterdamer Wechselgebrauch*, Cap. XIX. §. 5.

§. 15.

2) Cessionarius, si liquidum est nomen cessum, agere tantum potest contra debitorem cessum, nisi soluit, cum pro bonitate et exigibilitate cedens haud teneatur cessionario: Indossatario autem propter non solutionem cambii acceptati non solum ius eligendi competit, vt agere possit *vel* aduersus acceptantem, cum hic ex facto acceptationis ad solvendum obligatus sit, *vel* contra praecedentes regressum sumere, quo in casu iterum electionem habet, aduersus quem indossantium regredi vult a). Si vero primum agit contra acceptantem, vt soluat, habet etiam praeterea ius variandi, vt, cum iam egerit contra acceptantem, deserere possit hanc

B 5 actio-

actionem et regressum sumere contra indossantes et trassantem, atque iterum hanc actionem derelinquere et aduersus acceptantem agere, secundum plurimas Ord. Camb. b). Cum vero primum agit aduersus acceptantem indossatarius, protestatio ipsa, neque eius remissio ad vltimum indossantem ab illo negligi debet, vt saluus illi maneat regressus aduersus ceteros.

a) Attamen sunt Ord. Camb. quae volunt, vt ordo indossantium in regressu seruetur. v. c. O. C. Lips. §. XIX.

b) Videatur O. C. Lips. §. XX. Gothaica §. VIII. Henneberg. §. VIII. et plures aliae, quas allegat SCHERER in *Handbuch des Wechselrechts*. P. II, sub voce *indossatar* §. 10.

§. 16.

3) Cui cessio facta est secundum ius commune romanum propter illiquiditatem nominis aduersus cedentem, propter non solutionem aduersus cessum agit tantum ordinario processu, et, aduersus hunc lata sententia, executioni reali locus est: Indossatarius e contrario actiones sibi competentes instituit in processu cambiali, et, lata contra reum sententia, executio secundum rigorem iuris cambialis fit primum in personam deinde in bona debitoris.

§. 17.

§. 17.

4) Quodsi pluribus idem cambium diuersa vice cessum est, is, cui primo cedebatur, praerogatiuam habet *a)*: e contrario indossatarius, qui in cambio ultimus est, solutionem solus recte desiderat, cum acceptans nec potest sine damno, nec debet soluere illi, qui cambium non possidet *b)*. Quam ob rem etiam si cambium prima vice per instrumentum cessionis, secunda vice per indossamentum in aliquem cessum est: hic, non ille, solutionem petere potest, quia cambium accepit et tenet, ex quo actio oritur fortior quam ex instrumento cessionis *c)*.

a) L. 2. C. qui pot. in pignore habeantur, in verbis finalibus: *Nam cum de pignore utraque pars contendit, praeualeat iure, qui prauehit tempore.*

b) HOECKNER c. l. Cap. II. §. I.

c) IDEM c. l. §. II. RICCIUS Exerc. VI. Sect. IV. §. 4.

§. 18.

5) Indossatarius obligationem habet protestandi propter non acceptationem et non solutionem *a)*, ac protestum quam citissime, et in regula per primum cursum publicum retrogradum, post non acceptationem et non solutionem certam, ad illum ex praecedentibus in cambio mittendi, ad quem regredi vult:

vult: Cessionarius contra hanc obligationem non habet.

a) Si acceptans tantum partem summae in cambio expressae soluere velit, in regula penes praesentantem est, an illam accipere velit, nec ne: si accipit, de residuo tantum protestari tenetur. Partem autem solutionis necessario accipere non tenetur, nisi leges particulares hoc claris verbis praecipiant, vti v. c. Ord. Camb. Francof. §. XXX. Ill. DE MARTENS c. l. §. 101.

§. 19.

6) Indossatium per praesentationem cambii indossati ipsius se legitimare apud trassatum oportet a): cessionarius iam per instrumentum cessionis, si valida requisita habet, satis se legitimat b).

a) Ill. DE MARTENS c. l. §. 153.

b) LEYSER spec. 201.

§. 20.

7) Denique occurrit discrimen hoc in cessionario et indossatario, quod ille agere potest vel actione directa, nomine cedentis a), vel vtili, proprio nomine b). Indossatarius vero, quia dominus cambii per indossamentum factus est, directe agit.

a) L. 8. C. de act. vel hered. vendita,

b) L. 7. e. t.

§. 21.

c) *Trassati.*

Superest de differentiis iurium et obligationum trassati contra indossatarium et cessionarium agere.

Adest *prima* differentia in eo, quod trassatus declarare obligatus est indossatario, praesentato illi ab hoc cambio, veline acceptare cambium (i. e. eius mandatum peragere), nec ne, et si acceptat, id facere debet secundum formam suetam *a*), vel a legibus particularibus praescriptam. Apud cessionarium trassatus hanc formam servare non tenetur.

a) III. DE MARTENS c. l. §. 89. vbi dicit: *Gewöhnlich geschieht die Acceptation schriftlich unter dem Wechselbrieife durch das Wort, acceptirt oder acc., mit Unterschrift des Vor- und Zunahmens des Trassaten, und bey Wechseln die aus der Sicht berechnet werden, des Datums. Präsentant ist auch befugt auf eine Acceptation dieser Art zu dringen; allein wo die Gesetze nicht das Gegentheil bestimmen, da kann die Acceptation auch gültig, entweder in einer besondern Schrift, oder auch mündlich geschehen.*

§. 22.

Altera differentia et praecipua haec est: Trassatus (cessus) easdem exceptiones in rem (i. e. ad actoris personam non adstrictas v. c. Except. Senatusconsulti Macedoniani) quas cedent-

cedenti, etiam cessionario opponere potest: quod ad exceptiones in personam, distinguendum, utrum cessionarius agat actione directa, an utili? Priori casu exceptiones in personam cedentis opponit recte trassatus cessionario *a)*, minime vero posteriori casu, nisi cessio titulo lucrativo facta *b)*. Trassatus acceptans vero exceptiones, quas indossanti soli, indossatario haud opponere potest. Tenetur enim ille huic ex facto acceptationis, quae fieri debet secundum trassantis et cambii sententiam, quae est: trassatum soluere, minime vero exceptiones opponere debere praesentanti. Quodsi itaque acceptavit cambium, soluendi promissionem fecit indossatario et tenetur ad implementum promissi, cum obligationem ex hoc prouenientem citra voluntatem praesentantis tollere nequeat. Si teneri haud voluisset secundum sententiam trassantis et eius mandatum, cambium non acceptare, vel quousque mandatum peragere vellet, cum praesentante conuenire debuisset.

a) a SANDE *de cess. act.* c. 15. §. 7.

b) L. 4. §. 28. 29. D. de deli mali et metus except.

IV

T H E S E S.

I.

Inimutatio donationis fieri quoque potest coram iudice incompetente.

II.

Non datur transactio iudicialis inuita.

III.

Senatusconsultum Macedonianum obligationem filifamilias non extinguit; sed solum actionem ex ea descendentem.

IV.

Clausula codicillaris tacite in ultima voluntate non continetur.

V.

Prodigus testis est idoneus, ubi ad veritatem dicendam producitur.

VI.

VI.

In contractu pignoratitio culpa levis est praestanda.

VII.

Emtor ad locationem antecessoris seruandam non est obligatus.

VIII.

Si mandatarius fines mandati excessit: ob excessum ne actione quidem negotiorum gestorum a mandante id, quod impendit, repetere potest.

IX.

Vsufructuarius thesaurum non sibi acquirit.

Kg 4999. 3to

ULB Halle
004 526 201 3

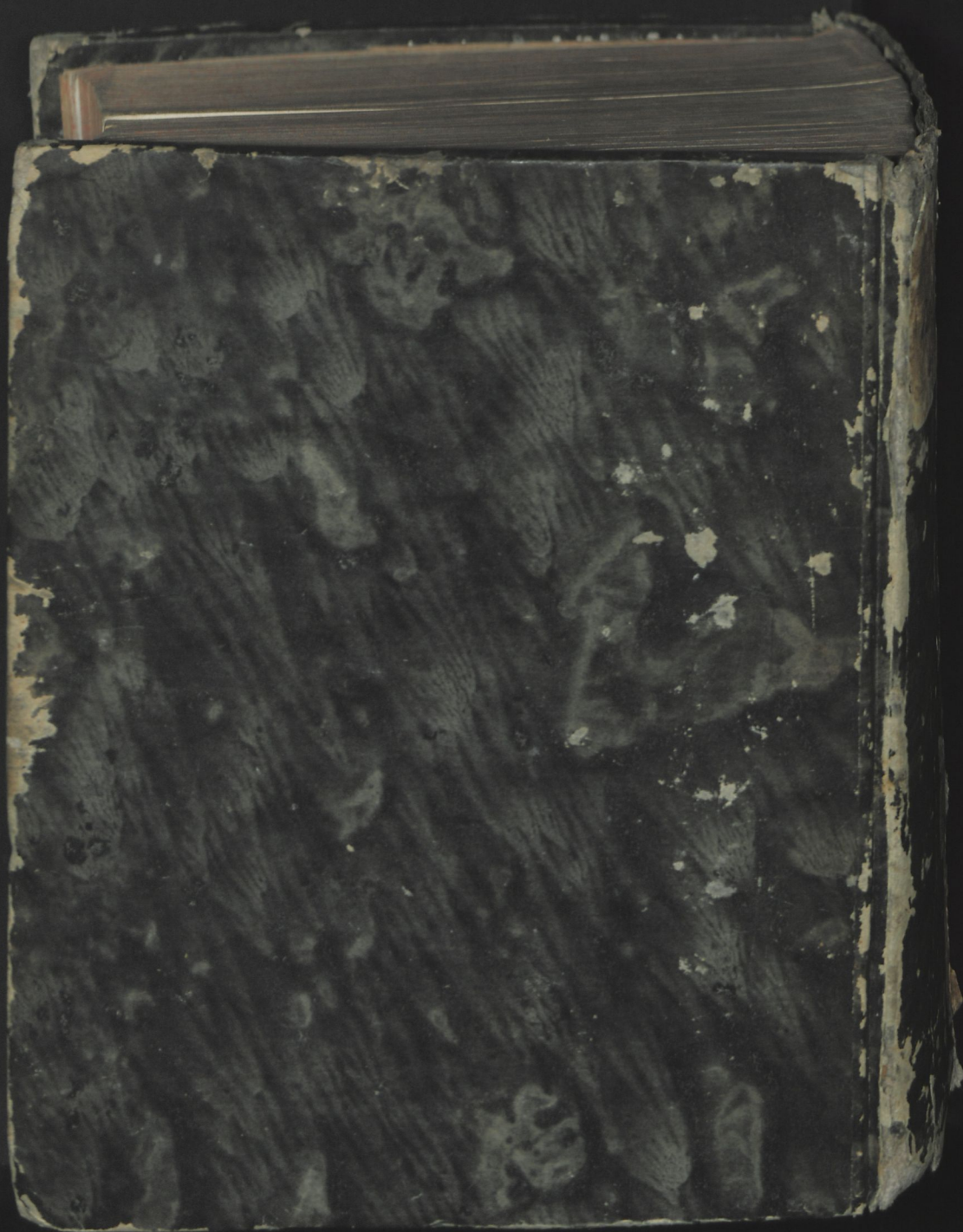

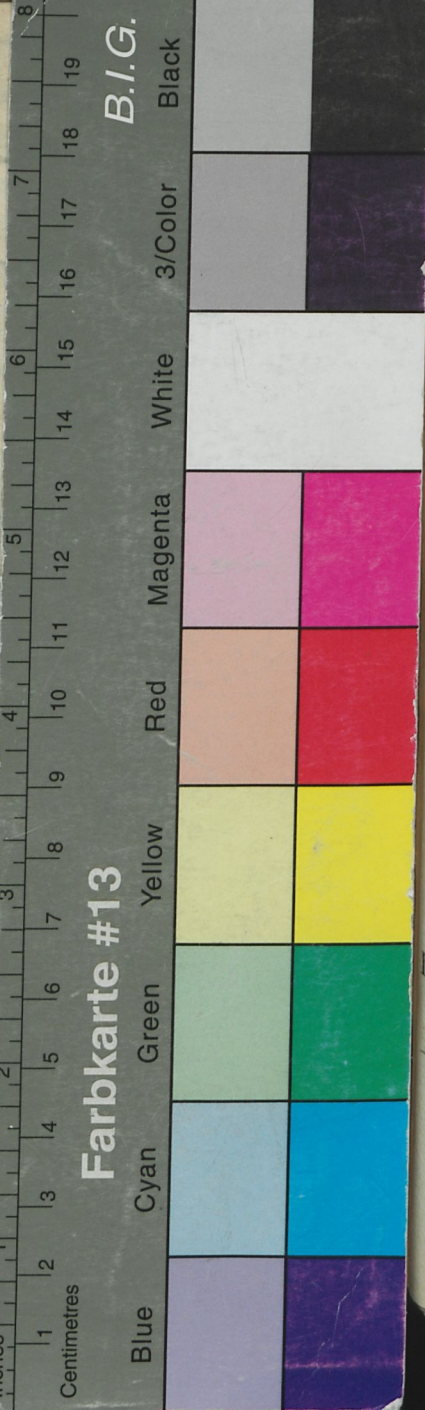
f

5b

1017

DISSERTATIO INAVGVRALIS IVRIDICA
DE
DIFFERENTIA
INTER
CAMBII CESSIONEM
ET INDOSSATIONEM

QVAM
AVCTORITATE ET CONSENSV
ILLVSTRIS IVRECONSVLTORVM ORDINIS
IN
ACADEMIA GEORGIA AVGVSTA
PRO
SVMMIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS
RITE OBTINENDIS
DIE XX. SEPTEMBRIS MDCCC
PVBLICE DEFENDET
IOAN. PETR. HIERON. HOCH
MOENO - FRANCOFVRTANVS.

GOTTINGAE
TYPIS HENRICI DIETERICH.

